

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sairaankuljetuksen kustannusten korvaustaksasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta (VN/15287/2026)

Kiitämme mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sairaankuljetuksen kustannusten korvaustaksasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Pidämme korvaustaksan tarkistamista perusteltuna, sillä se vastaa osaltaan toimialan muuttuneeseen kustannuskehitykseen. Esityksessä ehdotettu 3,27 prosentin korotus perustuu sairaankuljetusliikenteen kustannusindeksin muutokseen lokakuun 2023 pisteluvusta 147,0 tammi–maaliskuun 2026 keskimääräiseen pistelukuun 151,8.

Katsomme kuitenkin, ettei esitetty korotus vastaa sairaankuljetustoiminnan todellista kustannuskehitystä sillä ajanjaksolla, jonka asetuksen arvioidaan olevan voimassa. Muistiossa todetaan, että sairausvakuutuslain mukaiset sairaankuljetuksen korvaukset on tarkoitus lakkauttaa 1.1.2028 alkaen. Käytännössä nyt ehdotettu korotus jäisi siten viimeiseksi korvaustaksan tarkistukseksi ennen järjestelmän päättymistä. Tämän vuoksi kustannuskehitystä tulisi arvioida vuoden 2027 loppuun saakka.

Tilastokeskuksen sairaankuljetusliikenteen kustannusindeksissä henkilöstökustannusten osuus muodostaa noin kaksi kolmasosaa kokonaiskustannuksista. Palkkojen osuus indeksistä on 40,15 prosenttia ja välillisten palkkojen osuus 26,64 prosenttia, yhteensä noin 66,8 prosenttia. Käytännössä henkilöstömenot ovat sairaankuljetustoiminnan merkittävien yksittäinen kustannuserä.

Käytetty kustannusindeksi perustuu tammi–maaliskuun 2026 keskiarvoon, eikä se siten huomioi syksyllä 2026 voimaan tulevan SOTE-sopimuksen mukaisen tasopalkkajärjestelmän vaikutuksia henkilöstökustannuksiin. Tasopalkkajärjestelmä aiheuttaa todennäköisesti useissa ensihoidon yksiköissä tehtäväkohtaisten palkkojen tarkistuksia, joiden vaikutus henkilöstökustannuksiin ylittää tavanomaiset yleiskorotukset. Huomioitavaa on myös, että vuoden 2027 mahdolliset palkkaratkaisut eivät sisälly käytettyyn kustannusindeksiin.

Henkilöstökustannusten lisäksi toimialaan kohdistuu muita kustannuspaineita. Muistiossa todetaan, että maaliskuun 2026 indeksiin on vaikuttanut merkittävästi polttoaineiden hintojen nousu ja että polttoaineiden hintakehitystä on vaikea ennakoida nykyisessä maailmantilanteessa. Lisäksi vakuutusmaksut, hoitotarvikkeet, laitteet, kaluston ylläpito- ja korjauskustannukset sekä pääomakustannukset ovat nousseet viime vuosina. Kalustoinvestointien siirtyminen tuleville vuosille on lisännyt huolto- ja korjauskustannuksia. Huomioitavaa on myös korkean varautumisen tietojärjestelmän (KEJO) käyttöönottoon ja ylläpitoon sekä muihin valmius- ja varautumisvelvoitteisiin liittyvät kustannuksia lisäävät vaikutukset.

Edellä esitetyin perustein katsomme, että ehdotettu 3,27 prosentin korotus jää suhteessa todellisiin kustannuksiin alimitoitetuksi. Erityisesti henkilöstökustannusten kehitystä vuoden 2026 jälkipuoliskolla ja vuoden 2027 aikana ei ole tarkasteltu, vaikka henkilöstökustannukset muodostavat lähes kaksi kolmasosaa sairaankuljetusliikenteen kustannusindeksistä.

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa

Mikkeli: Porrassalmenkatu 35–37, 50100 Mikkeli

Savonlinna: Keskussairaalantie 6, 57120 Savonlinna

Pieksämäki: Tapparakatu 1–3, 76100 Pieksämäki

Vaihe 015 411 4100 | kirjaamo@etelasavonha.fi | www.etelasavonha.fi

Korvaustaksojen tason tulee turvata sairaankuljetuspalvelujen saatavuus sekä palveluntuottajien toimintaedellytykset koko siirtymäkauden ajan vuoden 2027 loppuun asti. Erityisesti harvaan asutuilla alueilla kustannuskehitystä selvästi alhaisemmat korvaustaksat voivat heikentää palveluntuottajien toimintaedellytyksiä ja siten vaarantaa sairaankuljetuspalvelujen alueellista saatavuutta.

Pidämme perusteltuna, että korvaustaksan tasoa tarkistetaan ehdotettua laajemmin siten, että siinä huomioidaan myös syksyllä 2026 voimaan tulevan tasopalkkajärjestelmän vaikutukset sekä vuoden 2027 aikana toteutuva kustannuskehitys. Vaihtoehtoisesti tulisi arvioida mahdollisuutta tehdä vielä erillinen indeksitarkistus vuoden 2027 aikana. Näillä tarkistuksilla voidaan turvata sairaankuljetuspalvelujen saatavuus ja palveluntuottajien toimintaedellytykset koko siirtymäkauden ajan.

Marko Pylkkänen
Tulosaluepäällikkö
Etelä-Savon hyvinvointialue

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa

Mikkeli: Porrassalmenkatu 35–37, 50100 Mikkeli

Savonlinna: Keskussairaalantie 6, 57120 Savonlinna

Pieksämäki: Tapparakatu 1–3, 76100 Pieksämäki

Vaihde 015 411 4100 | kirjaamo@etelasavonha.fi | www.etelasavonha.fi